Landschappelijke inpassing

Landschappelijke inpassing quarantainestal Scheidingsweg 24 te Een

MAAKT
BUITEN

Kernwaarden: leefbaar, groen, ondernemend, duurzaam en transparant. Samen Doen is hierbij uitgangspunt

Natuurlijk Samen Doen! Een uitspraak die ons persoonlijk erg aanspreekt. Samen bereik je meer dan alleen, door het samen te doen ontstaat er draagvlak voor de wensen en ideeën.

Bron: omgevingsvisie Noordenveld 2030

Opdrachtgever:
Dantuma advies
Omgevingsrecht
van Sytzamawei 12
9114 RW Driezum

Opdrachtnemer:
NINA ABBING Maakt Buiten
Tuin & Landschapsontwerp
Wetterkrite 53
9084 DN Goutum

Uitgevoerd door:
Nina Abbing

Datum rapport:
Februari 2021

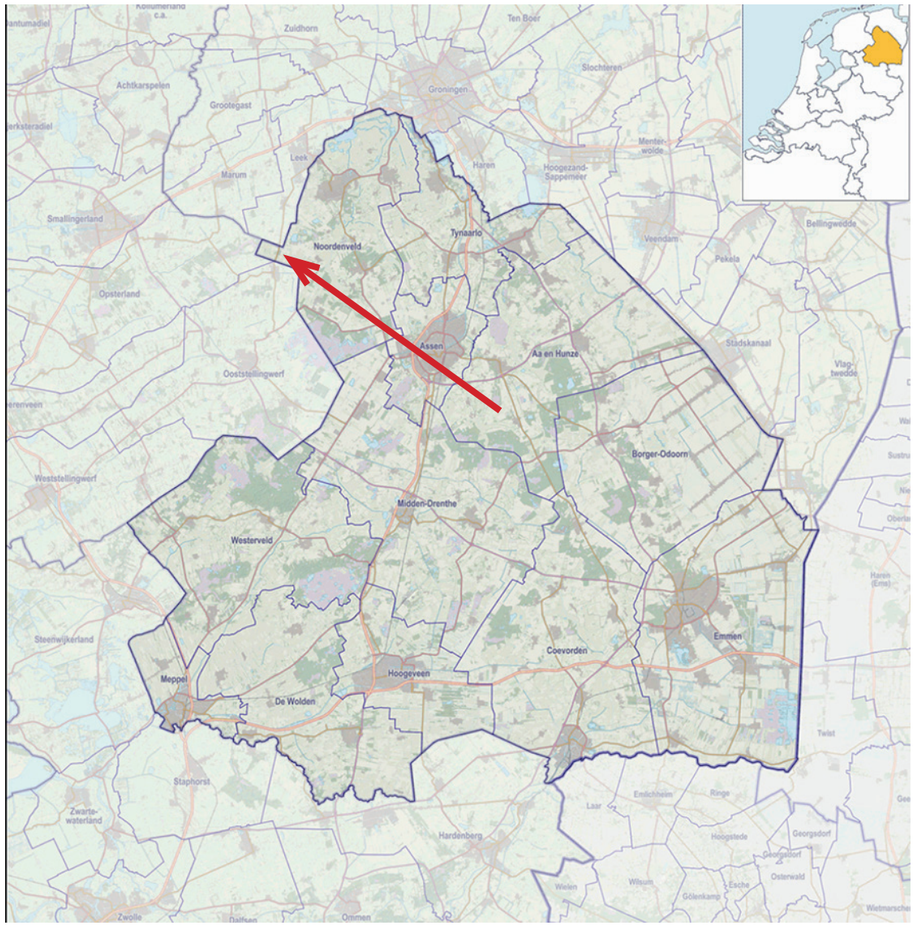

Projectlocatie

Inhoud

1.	**Ontstaan landschap**	**7**
	1.1 Natuurlijk landschap	7
	1.2 Ontginningssystemen	7
	1.3 Bodemgebruik	9
2.	**Ruimtelijke opbouw**	**11**
3.	**Groenstructuur**	**13**
4.	**Planmotovatie**	**15**
	4.1 Inpassing quarantainestal	15
	4.2 Inpassing nieuwe groenstructuur	17

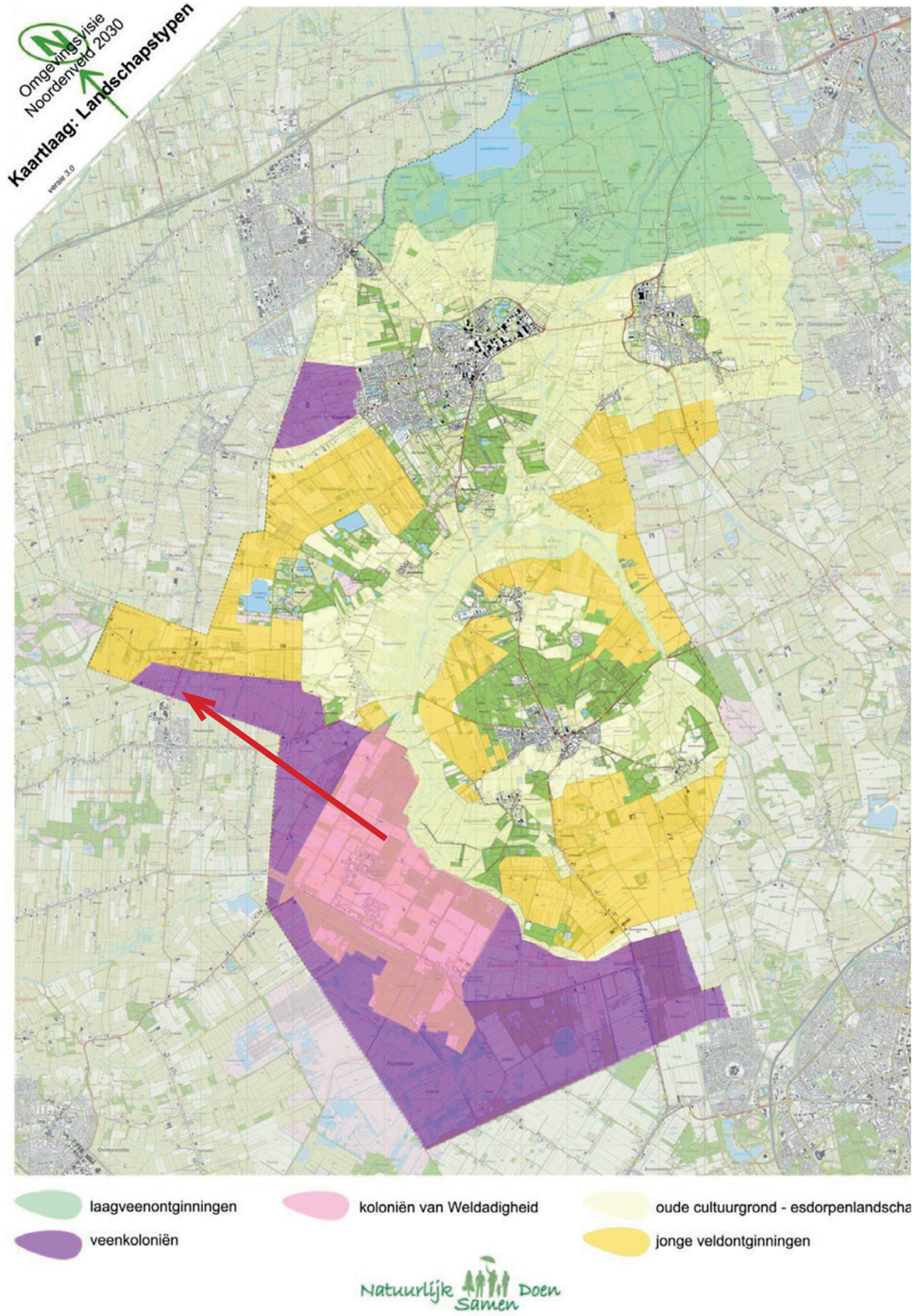

Landschapstypen (bron: Omgevingsvisie noordenveld 2030)

1 | Ontstaan Landschap

1.1 Natuurlijk landschap

Het plangebied ligt op de grens van Friesland en Drenthe maar ook op de grens tussen veenlandschap en het jonge veldlandschap in de neus van de provincie Drenthe. Het Drentse landschap is voor een groot deel gevormd door de ijstijden. In het Saalien wordt een dik pak grof zand en grind afgezet, dat nog steeds is terug te vinden. In het tweede deel van het Saalien wordt keileem afgezet. In de laatste ijstijd, het Weichselien, slijt het smeltwater meters diepe dalen in het Drents Plateau, waardoor het huidige patroon van beekdalen zich ontwikkelt. Na de ijstijden, in een warmer klimaat, vindt op uitgebreide schaal veengroei plaats. Aan de randen en in de laagten van het Drents Plateau stagneert de waterafvoer. Hier ontwikkelen zich moerassen die door plantengroei worden opgevuld. Zo ontstaan de uitgestrekte veengebieden.

1.2 Ontginningssystemen

Het plangebied ligt aan de Vennootswijk, een van de wijken die in de periode van het veenontgraven is ontstaan, en is een zij'wijk' van het Haulerwijkse kanaal. Het kanaal was ooit een onderdeel van de Drachtster Compagnonsvaart voor de vervening van turf, tussen Buitenstverlaat bij Drachten en de Drentse Kolonievaart.

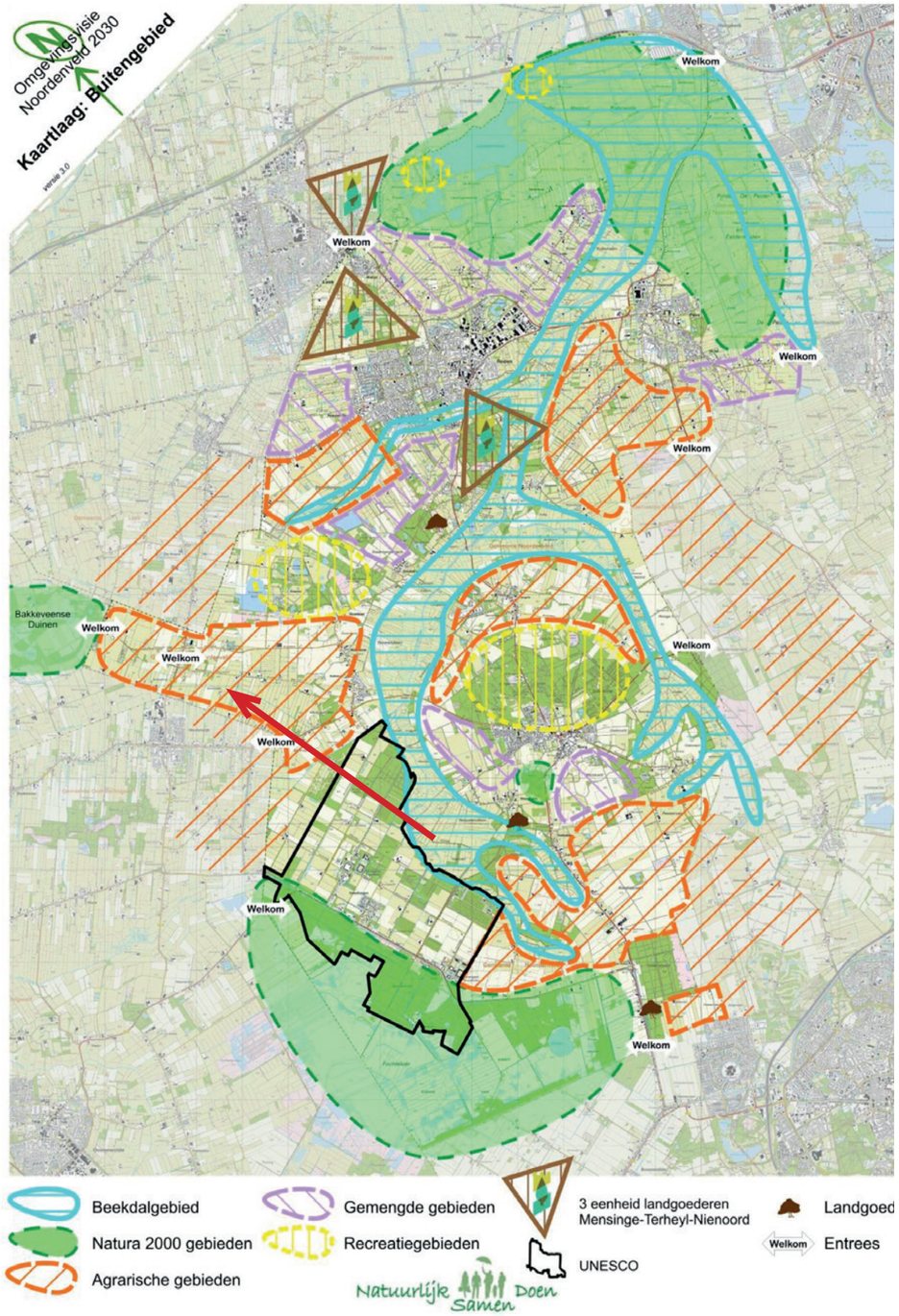

Buitengebied (Bron: Omgevingsvisie Noordenveld 2030

In het begin van de twintigste eeuw ontstaan de jongere ontginningen. Het zijn relatief grote gebieden die op planmatige wijze zijn ontgonnen. De kavelrichting was veelal een voortzetting van de bestaande grenzen in de omgeving. Er is een min of meer blokvormig wegenpatroon uitgezet met daarbinnen meerdere blokvormige kavels voor een goed landbouwkundig gebruik. Ze worden van elkaar gescheiden door sloten en afrasteringen. Binnen het patroon van doorgaande wegen ligt een fijnmazig patroon van zandwegen. Aan de zuidkant van het plangebied ligt een zandweg die kenmerkend in het landschap ligt door de begeleiding van water en een groene singel. Erfbeplanting is beperkt aanwezig maar wordt tegenwoordig vaker toegepast om de grote schuren van deze tijd uit het zicht te nemen.

1.3 Bodemgebruik

De jonge veldontginningen en de veenontginningen hebben een andere ontwikkelingsgeschiedenis en een andere ondergrond. Toch vertoont de verschijningsvorm van de erven in de gebieden overeenkomst. De meeste erven worden gebruikt voor agrarische doeleinden, een volwaardig grondgebonden agrarisch bedrijf met een agrarische bedrijfsvoering.

Voor het behoud en de versterking van de aanwezige landschappelijke waarden, bestaande uit openheid en duidelijke begrenzingen in de vorm van beplanting langs (hoofd)wegen, wordt er bij wijzigingen gekeken naar de ligging van het bedrijf. Vanuit de openbare weg moeten bijgebouwen zo min mogelijk zichtbaar zijn en grote nieuwe schuren moeten achter een groene afscheiding van het open landschap worden gescheiden.

Royaal voorerf versterkt het aanzicht.
links de groenwal langs de Vennootswijk

De blokvorm van jonge veldontiginning
Boerenerven als groene clusters om de openheid te benadrukken

2 | Ruimtelijke opbouw

Herkenbaar, respecteren en rekening mee houden
De veenontginningen en de jonge veldontginningen kenmerken zich door hun openheid. De erven liggen als groene eilanden in het gebied of aan de randen daarvan. Juist door deze kleine concentraties van bebouwing en beplanting wordt de openheid rondom benadrukt. Bij de beplanting van de erfgrenzen wordt hierop aangesloten. Een beplanting van 65% van de erfgrenzen versterkt het gewenste landschappelijke beeld.

De boerenerven in de jonge veldontginningen en de veenontginningen hebben een rechthoekige erfopzet. De breedte en de diepte van deze erven variëren. Uit landschappelijk oogpunt is het wenselijk dat de erfopzet langwerpig en rechthoekig is, waarbij de diepte groter is dan de breedte. Een duidelijke hiërarchie op het erf en een royaal voorerf versterken het aanzicht van een boerenerf.

Nieuwe voorzieningen moeten zoveel mogelijk worden ingepast op het bestaande erf en aansluiten bij bestaande bebouwingsclusters. Tevens moet er worden vastgehouden aan de bestaande hiërarchie op het erf (hoofdgebouw en bijgebouwen). Om een goede landschappelijke inpassing te maken wordt er een duidelijke overgang gemaakt van erf naar omgeving door een groenstructuur. Hierbij wordt rekening gehouden met streekeigen erfbeplantingen.

Aanpassingen van het erf door nieuwbouw en gewijzigde erfopzet mogen niet leiden tot een afbreuk van de landschappelijke inpassing van het erf. De opslag, stalling en het parkeren moet zoveel mogelijk achter de bestaande bebouwing plaatsvinden. Om het karakter van het agrarisch gebied te behouden, wordt er voorkeur aan gegeven om het erf zoveel mogelijk met halfverharding of zandpaden in te richten. Omdat wij te maken hebben met zware puntbelasting (paardenhoeven)wordt er gekeken naar een passende oplossing op het erf.

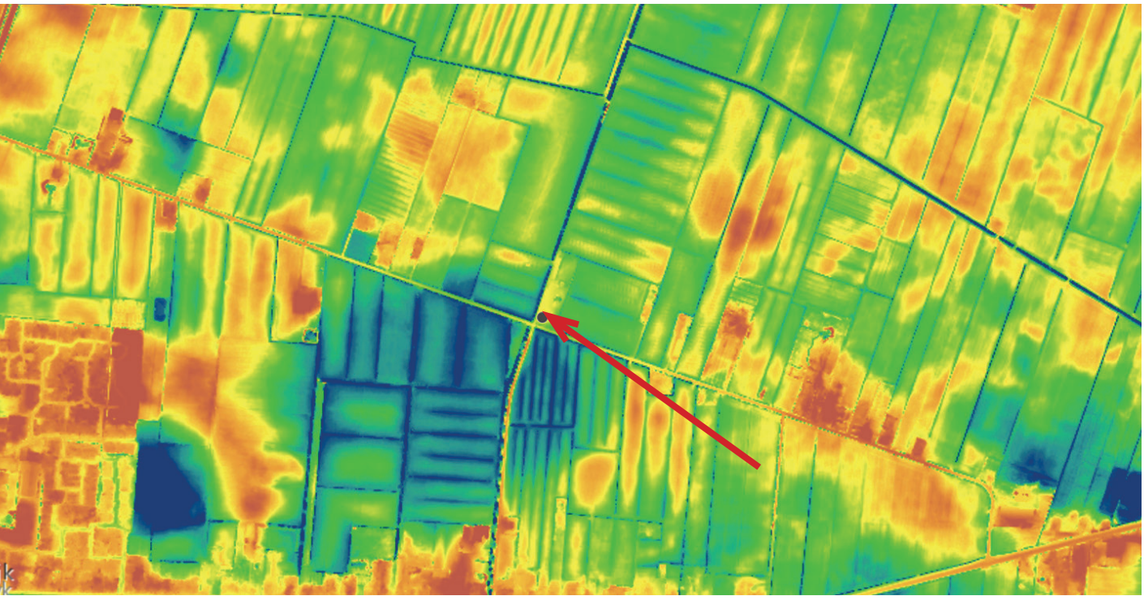

AHN hoogtekaart: Overgang natte veengebied en de jonge veldontginning

Bomen langs hoofdwegen en erven, groenstructuur

3 | Groenstructuur

Transparant, Leefbaar, Ondernemend, Groen en Duurzaam
Noordenveld is een groene gemeente. Dit is een kwaliteit die door inwoners en bezoekers wordt gewaardeerd. De boom speelt een belangrijke rol in die groene kwaliteit. Bomen zijn dragers van landschappelijke en ruimtelijke kwaliteit, zowel in de dorpen als in het buitengebied. Ook zijn bomen essentieel voor gezondheid en voor het klimaat.

Groen is een van de kernwaarden die de basis vormen voor de omgevingsvisie Noordenveld 2030. De thema's in deze kernwaarde zijn openbare ruimte, landschap en natuur. De openbare ruimte is gevarieerd ingericht met ruimte voor meer biodiversiteit en aandacht voor ecologisch beheer. Noordenveld is Drenthe in een notendop. Het kleinschalige esdorpenlandschap, de veenkoloniën en laagveenontginningen zijn samen met de Koloniën van Weldadigheid hét visitekaartje van de gemeente. De verschillende functies in het landschap, zoals wonen, recreatie, landbouw en natuur, zijn in evenwicht. De natuur wordt beschermd waar nodig en benut en beleefd waar mogelijk. In Noordenveld dragen natte en droge landschapselementen bij aan de verbinding van de natuurgebieden in en rondom de gemeente en daarmee voor verspreiding van flora en fauna.

Bij de inrichting wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de bestaande gebiedskwaliteiten. De veenontginningen en de jonge veldontginningen kenmerken zich door hun openheid. De erven liggen als groene eilanden in het gebied of aan de randen daarvan. Juist door deze kleine concentraties van bebouwing en beplanting wordt de openheid rondom benadrukt. Bij de beplanting van de erfgrenzen wordt hierop aangesloten. In deze singels wordt gebruik gemaakt van zoveel mogelijk streekeigen erfbeplanting. Daarnaast wordt er rekening gehouden met het biologisch evenwicht en onderhoud volgens de flora en fauna wet.

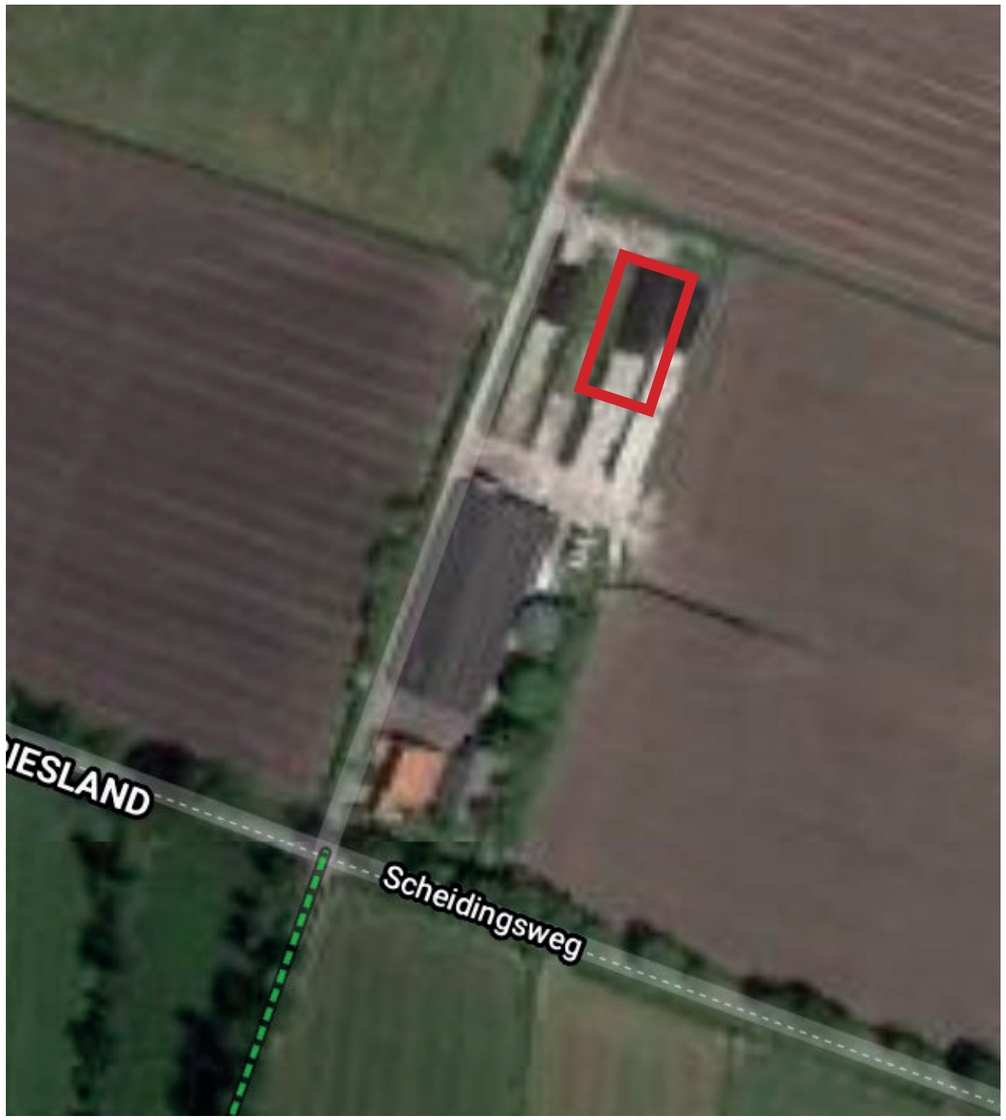

Huidige situatie met plaatsing nieuw quarantainestal

4| Planmotivatie

4.1 Inpassing nieuwe bouwvlak

Bij nieuwe ontwikkelingen staat het behouden en versterken van de ruimtelijke kwaliteit van het landschap voorop. Door het bouwen van de quarantainestal aan de scheidingsweg 24 te Een vindt er schaalvergroting plaats. De inpassing van het nieuwe bouwvlak heeft gevolgen voor de ruimtelijke kwaliteiten van het gebied.

De nieuwe stal wordt op de achterzijde van het erf geplaatst. De hiërarchie op het boerenerf bestaat uit een royaal voorerf wat het aanzicht van het boerenerf versterkt. De huidige bijgebouwen zijn ingekleed in groen en liggen achter de grens van het voorhuis. De groene randen aan de bijgebouwen zorgen voor een mooie overgang van het boerenerf naar het landschap.

Door het plaatsen van de stal wordt de langwerpige opzet van het erf extra benadrukt. Omdat de omvang van de stal vrij groot is en dit een te harde overgang is naar het landschap wordt er voor gekozen om zowel aan de noord-, oost-, als westkant een groene singel aan te planten. In deze singel wordt gebruik gemaakt van bomen die het gebouw nog meer uit het zicht onttrekken.

Door deze singelbeplanting wordt het boerenerf een groene concentratie aan de rand van de open ruimte van het landschap. Hiermee wordt de openruimte extra benadrukt. In de singel wordt er gekozen voor een opening in verband met de luchtcirculatie in de stal en op het voorliggende terrein. Tevens wordt er rekening gehouden met het onderhoud van de achterliggende sloot. Hiervoor is aan de noordzijde een schouwpad van 4 meter meegenomen.

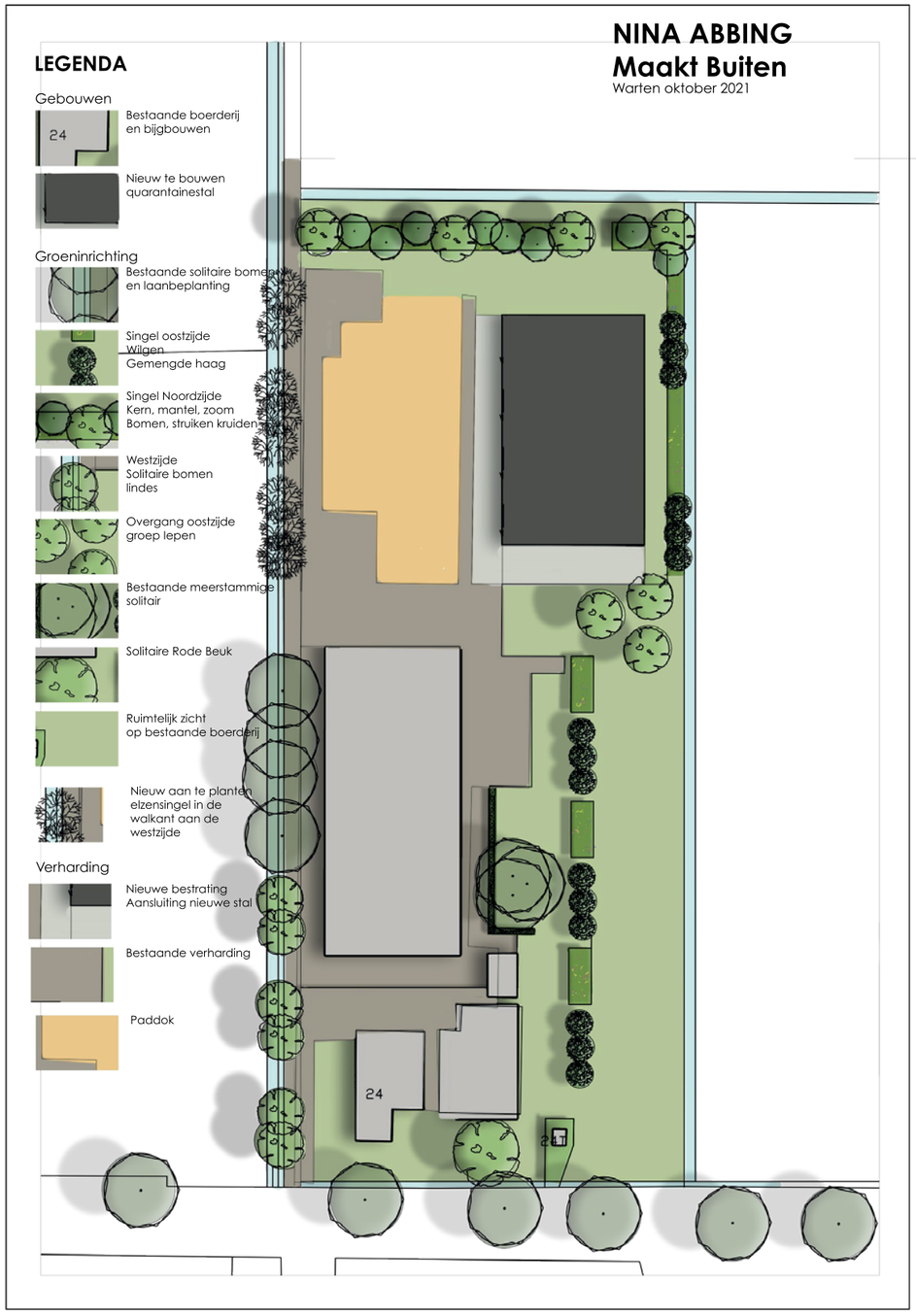

Landschappelijke inpassing quarantainestal

4.2 Inpassing van de groenstructuur

De huidige singel aan de oostzijde wordt doorgezet aan de achterzijde. Door de aankoop van een strook grond met een breedte van 17 meter zal deze singel verspringen in lijn met de nieuw te bouwen quarantainestal. Aan de noordzijde van het perceel wordt een nieuwe singel ingeplant met boomvormers en struiken. Aan de westzijde wordt een nieuwe elzensingel ingeplant. Hiermee wordt de stal aan drie zijden onttrokken aan het zicht. Aan de westzijde staan een aantal solitaire bomen. Deze lijn wordt aan de voorzijde van het perceel doorgezet met lindes. Hiermee is er rondom het boerenerf meer dan 65% van de erfgrenzen aangeplant met groen. Uitgangspunt voor de keuze van beplanting is biodiversiteit.

In de singel aan de noordzijde wordt rekening gehouden met het kern, mantel zoom principe en wordt er gekozen voor meer diversiteit en bloei in de aanplant om de biodiversiteit op het erf en in de omgeving te vergroten. De elzen en wilgen (kernvegetatie)in de singel worden afgewisseld met hazelaar, lijsterbes, hulst en gelderse roos(mantelvegetatie). Eventuele ruigte-kruiden zullen zich vanzelf ontwikkelen in de singel (zoomvegetatie).

Aan de oostzijde is de singel 3 meter breed, om ruimte te creëren voor het in en uitrijden van de stal. Hier wordt gekozen voor wilgen en een gemengde haag (zie foto pag 18). In het versprong van beide singels zijn lepen geplaatst. Er is gekozen voor drie verschillende iepsoor-ten (Clusius, Dodoens en Rebona). Cultuurhistorisch was de iep aanwezig in deze omgeving maar door de iepziekte is hij verdwenen. Inmiddels bestaan er meerdere resistente soorten die we goed kunnen toepassen. De iep is belangrijk voor de biodiversiteit. Duits onderzoek heeft uitgewezen dat er ten minste 77 soorten insecten van de iep afhankelijk zijn en dat er tal van (korst-)mossen op groeien. De zomereik is ook een veel voorkomende boom in de singels in Drenthe maar door de aanwezigheid van de eikenprocessierups is gekozen voor de lepen. Door het aanplanten van diverse soorten zijn de bomen minder kwetsbaar en zorgen ze voor een gevarieerder beeld.

Aan de westzijde van het perceel wordt een Elzensingel aangeplant om ook vanuit deze zijde het zicht op de stal te onttrekken. De elzen worden in de slootwal geplaatst voor stevigheid (zie foto pag 18).

Bij het inrichten van de nieuwe singel doen we dat met een klimatologische inslag. De nieuwe singel wordt voorzien van solitaire bomen (kern). Solitairen zijn bomen die niet als hakhout worden behandeld, maar de gelegenheid krijgen om ongehinderd door te groeien. Ze bieden variatie in hoogte en structuur. Solitaire bomen bieden uitwijkplaatsen aan dieren. Voor vogels vormen ze een rustplaats, uitkijkpost en broedgelegenheid. Door weinig in te grijpen (naast de onderhoudscyclus van 7 jaar) krijg je een rustige groei in de singels.

Elzensingel aanplant in de wal

Huidige singel aan oostzijde wordt doorgetrokken naar het noorden

Bronvermelding

noordenveld.nl

Omgevingsvisie Noordenveld 2030

Wikipedia

Ooststellingwerf.nl

topotijdreis.nl

google.nl

planvieuwer.nl

bodemdata.nl

AHN.nl

Bomenstichting

MAAKT
BUITEN